

UWAGA!!! ZAGROŻENIE ASF!!!

PROSIMY UWAŻNIE PRZECZYTAĆ !!!

JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU ZNALEZIENIA PADŁEGO DZIKA?

Afrykański pomór świń (ASF) to groźna choroba wirusowa, na którą chorują
WYŁĄCZNIE ŚWINIE I DZIKI.

Ludzie **NIE SĄ** wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, stąd choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Występowanie ASF wśród dzików stanowi jednak bardzo poważne zagrożenie dla trzody chlewnej. Wirus ASF może przez długi czas utrzymywać się w zwłokach padłych dzików, dlatego powinny być one usuwane ze środowiska.

Celem niniejszej akcji informacyjnej jest wsparcie działań zmierzających do eliminacji wirusa, poprzez usuwanie ze środowiska martwych dzików, potencjalnie zakażonych ASF. Ścisłe przestrzeganie poniższych zasad zminimalizuje ryzyko ewentualnego rozprzestrzenienia się choroby, w tym ryzyko wprowadzenia ASF do gospodarstw, w których utrzymywane są świnie.

Przez „dziki padłe” należy rozumieć zwłoki dzików (w tym dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych) świeże lub w dowolnym stadium rozkładu, w tym również kości dzików.

Jak postępować po znalezieniu padłego dzika?

- jeżeli to możliwe, **oznakować miejsce znalezienia zwłok dzika** w celu ułatwienia ich odnalezienia przez właściwe służby;
- **powstrzymać się od dotykania zwłok dzika** i pozostawić je w miejscu znalezienia;
- **zgłosić fakt znalezienia padłego dzika** do właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii lub najbliższej lecznicy weterynaryjnej lub straży miejskiej lub miejsowego koła łowieckiego: w trakcie zgłoszenia należy podać miejsce znalezienia zwłok (np. charakterystyczne punkty orientacyjne lub współrzędne GPS), dane osoby zgłaszającej (w tym numer telefonu kontaktowego), liczbę znalezionych zwłok dzików w danym miejscu, ewentualnie stan zwłok padłych dzików (stan ewentualnego rozkładu, wyłącznie kości);

W związku z zagrożeniem ASF:

- w lesie **nie wolno pozostawiać żadnych odpadków żywnościowych**;
- **należy powstrzymać się od wywoływania hałasu, który powoduje płoszenie dzików** (w tym używania sprzętów lub pojazdów powodujących hałas);
- **nie spuszczać psów ze smyczy**;
- należy pamiętać, iż zgodnie z prawem, na obszarach występowania ASF, **osobom mającym kontakt z dzikami nakazuje się stosowanie środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się ASF, w tym odkażanie rąk i obuwia**;
- należy przestrzegać zasady, że osoba, która znalazła padłego dzika, a tym samym mogła mieć kontakt z wirusem ASF, **przez 72 godziny po tym fakcie, nie powinna wchodzić do miejsc, w których utrzymywane są świnie i nie wykonywać czynności związanych z obsługą świń.**

Przestrzeganie zasad bioasekuracji zawartych w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnie, położonych na terytorium Polski poza obszarami objętymi restrykcjami w związku z występowaniem ASF (poza obszarem zagrożenia, objętym ograniczeniami i ochronnym).

Pamiętajmy, że wirus ASF jest oporny na warunki środowiska i w zależności od warunków przeżywa:

- we krwi świń - 18 tygodni,
- w odchodach świń - 60 - 100 dni w temperaturze pokojowej,
- w surowym mięsie w temperaturze 4 st. C - 150 dni, a w mięsie mrożonym około 1000 dni,
- w szpiku kostnym - do 6 miesięcy, a w tkankach gnijących zwłok dzika lub świni przez 7-8 miesięcy.

1. Karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących.

Absolutnie nie wolno karmić świń zlewkami kuchennymi, nawet jeśli pochodzą z własnego domu. Dotyczy to również obierków powstających podczas przygotowywania posiłków.

Paszę powinniśmy przetrzymywać w zamkniętych pomieszczeniach, które są zabezpieczone przed dostępem nie tylko zwierząt dzikich, ale także domowych. Trzeba też okresowo sprawdzać „szczelność” pomieszczeń, w których przechowywana jest pasza, czy nie ma jakichkolwiek miejsc gdzie zwierzęta, w tym gryzonie (szczury, myszy) mogłyby mieć dostęp do paszy. Należy też zwracać uwagę przy zadawaniu paszy świniom czy nie ma w niej resztek kości lub innych tkanek zwierząt. Nie powinno się karmić świń zielonką zebraną prosto z łąk. **Przykładowy wzór dokumentacji przeglądu zabezpieczeń budynków przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych stanowi załącznik nr 1.**

2. Prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których utrzymywane są świnie.

Środki transportu do przewozu do/z gospodarstwa zwierząt, pasz ale również np. materiałów budowlanych, drewna lub innego opału, maszyny rolnicze, a także samochody z zakładów utylizacyjnych mogą być potencjalną przyczyną zawleczenia wirusa ASF na teren gospodarstwa. Często zanim przyjadą do naszego gospodarstwa jeżdżą do innych gospodarstw lub są używane w lesie i na polach. Mogą także przenieść zakażenie do innych gospodarstw, jeśli w naszym gospodarstwie rozwija się choroba, a jeszcze nie zauważyliśmy jej objawów. Dlatego pomimo ograniczenia obowiązku prowadzenia rejestru wyłącznie do samochodów transportujących świnie, powinniśmy prowadzić rejestr wszystkich pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa z ewentualnym wyłączeniem samochodów osobowych gości. Największe ryzyko stanowią: samochody paszowe, odbierające zwłoki padłych zwierząt, maszyny rolnicze (również własne pojazdy, które używane były do prac polowych lub w lesie, w szczególności na obszarach występowania choroby u dzików), samochody przewożące zwierzęta, samochody osób dostarczających usługi techniczne w gospodarstwach. **Przykładowy wzór rejestru wjazdów środków transportu do gospodarstwa stanowi załącznik nr 2.**

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku osób wchodzących do pomieszczeń, w których przebywają świnie. Musimy zatem dokładnie wiedzieć, kto wchodzi do budynku, w którym utrzymywane są świnie. Nie dotyczy to oczywiście osób odwiedzających nas wyłącznie w domu, tj. osób, które wchodzi wyłącznie do budynków mieszkalnych. **Przykładowy wzór rejestru osób wchodzących do budynków, w których utrzymywane są świnie stanowi załącznik nr 3.**

3. Zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych.

Stwierdzono, że dostęp zwierząt swobodnie poruszających się po okolicy wokół gospodarstwa, do budynków gdzie utrzymywane są świnie, tak jak w przypadku ich dostępu do pomieszczeń na pasze, może być przyczyną wystąpienia ASF w stadzie świń. Dlatego trzeba zabezpieczyć okna siatkami, drzwi wejściowe powinny mieć mechanizmy samozamykające lub powinny być zawsze zamykane, a ściany i drzwi budynku nie powinny mieć szczelin, dziur i poważnych uszkodzeń prowadzących do powstawania w nich prześwitów. Aby upewnić się, że wymóg „szczelności budynku” jest zapewniony, powinniśmy dokonywać okresowej kontroli, czy budynek spełnia

swoje zadanie odseparowania świń od zwierząt przebywających na zewnątrz. Zasadne byłoby, aby dokonywać przeglądów nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie, oraz doraźnie w razie konieczności, np. w przypadku zdarzeń mogących spowodować utratę szczelności budynków, np. poprzez uszkodzenie drzwi, okien, etc. **Przykładowy wzór dokumentacji przeglądu zabezpieczeń budynków przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych stanowi załącznik nr 1.**

4. Utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świnię, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne.

W 2017 r. podczas akcji zwalczania ognisk ASF u świń stwierdzono w kilku przypadkach, że prawdopodobną przyczyną ognisk mogło być obsługiwane bydła, koni i świń utrzymywanych razem ze świniami w tych samych pomieszczeniach. Zadawanie bydłu np. słomy na ściółkę, zanieczyszczonej wirusem ASF, choć jest zupełnie niegroźne dla krów, mogło być przyczyną zakażenia świń. Podobnie sprawa dotyczyła karmienia innych zwierząt kopytnych świeżymi paszami zielonymi zebranych z łąk zanieczyszczonych wirusem ASF, co mogło przy okazji spowodować zakażenie świń. Dlatego musimy utrzymywać zwierzęta, które nie chorują na ASF, oddzielnie od świń.

5. Wykonywanie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie.

Musimy przestrzegać zasady, że zarówno pracownicy stali, jak i sezonowi, nie mogą pracować w innych gospodarstwach, gdzie obsługują świnię lub posiadać własnych świń. Istnieje duże zagrożenie, że w przypadku zakażenia świń w innym gospodarstwie, wirus ASF zostanie przez nich przypadkowo lub celowo przeniesiony do naszego gospodarstwa. Monitorowaniu tego zagrożenia służy również rejestr wejść osób do pomieszczeń, gdzie utrzymywane są świnię (załącznik nr 3), który pozwoli nam na kontrolowanie osób wchodzących do budynków, w których utrzymywane są nasze zwierzęta.

6. Stosowanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środków higieny niezbędnych do

ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycie i odkażanie rąk oraz oczyszczanie i odkażanie obuwia.

Musimy pamiętać, że zarówno osoby obsługujące świnie, jak i właściciele gospodarstwa, a także osoby postronne wchodzące do budynków, w których utrzymywane są świnie, muszą obowiązkowo przestrzegać minimalnych zasad higieny osobistej.

Należą do nich:

- przed wejściem do budynku - oczyszczenie i odkażenie obuwia;
- wejście przez matę dezynfekcyjną do budynku;
- po wejściu do budynku - zmianę obuwia oraz zmianę ubrania roboczego (najlepiej innego koloru niż ubranie stosowane na zewnątrz) lub założenie jednorazowego kombinezonu ochronnego, w tym nakrycia głowy zasłaniającego włosy. Czynności te należy wykonać przed wejściem do części budynku, w której znajdują się świnie. Część tę nazywa się częścią „białą”, a część w której dokonujemy zmiany butów i odzieży - częścią „czarną”. Części te najlepiej oddzielić, np. ławką, tak by po stronie czarnej zostawić buty i ubranie zewnętrzne, a w części białej założyć buty i ubranie ochronne, które wykorzystujemy wyłącznie w chlewni;
- bardzo dokładne umycie rąk wodą z mydłem oraz spryskanie lub zanurzenie rąk w środku dezynfekcyjnym. Środkami dezynfekcyjnymi przydatnymi w dezynfekcji rąk są preparaty zawierające substancję czynną w postaci: etanolu, propanolu, ewentualnie czwartorzędowych związków amonowych. **Lista preparatów do dezynfekcji rąk dostępnych do obrotu w Polsce stanowi załącznik nr 4.**

Pomimo braku tego obowiązku w przepisach zaleca się, aby te same zasady obowiązywały przy wejściu do budynków gdzie przechowuje się pasze i słomę lub inne materiały wykorzystywane na ściółkę.

7. Bieżące oczyszczanie i odkażanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń.

Narzędzia i sprzęt służący do obsługi świń stosujemy wyłącznie w swoim gospodarstwie, a najlepiej wyłącznie w budynku, w którym utrzymujemy świnie. Do zadawania pasz, zagospodarowania odchodów itd. powinniśmy mieć osobne narzędzia i sprzęt. Ponadto powinny być one na bieżąco oczyszczane i dezynfekowane. Nie oznacza to, że jeśli nie są wynoszone na zewnątrz budynków, to czynności te są konieczne po każdym użyciu, ale na

pewno po ich wyraźnym zabrudzeniu, a także w przypadku wyniesienia ich poza budynek – przed ich kolejnym użyciem do obsługi świń.

Musimy pamiętać, że oczyszczenie oznacza uzyskanie czystej powierzchni narzędzia lub sprzętu (tam gdzie możliwe umytej), a dopiero potem możemy zanurzyć lub dokładnie spryskać je środkiem dezynfekcyjnym.

Natomiast środki transportu przewożące zwierzęta oraz maszyny rolnicze powinny być czyszczone i dezynfekowane po każdym ich użyciu, szczególnie gdy używane są poza gospodarstwem. **Zasady prawidłowego oczyszczania i dezynfekcji środków transportu, obuwia i pomieszczeń zawarto w załączniku nr 5.**

8. Używanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonych wyłącznie do wykonywania tych czynności.

Opis konieczności dostosowania odzieży i obuwia do ich użycia podczas wykonywania czynności związanych z obsługą świń opisano w pkt 6.

9. Wyłożenie mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świny, i wyjściami z tych pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m, a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego.

Jednym z ważniejszych elementów zapobiegających wniesieniu wirusa do budynków i pomieszczeń, gdzie przebywają świny oraz przechowywana jest pasza lub ściółka, jest wyłożenie odpowiednio skonstruowanych mat dezynfekcyjnych o stosownych rozmiarach zapobiegających „pominięciu” użycia maty podczas wchodzenia do budynków/pomieszczeń. Dla budynków lub pomieszczeń przeznaczonych do składowania paszy lub słomy, czy innych materiałów wykorzystywanych jako ściółka również zaleca się stosowanie mat, pomimo braku takiego wymogu prawnego.

Nie możemy pozwolić, aby osoby wchodzące do budynków mogły uniknąć wejścia obiema nogami na matę. Musimy również sprawdzać kilka razy dziennie stan nasycenia mat płynem dezynfekcyjnym i na bieżąco go uzupełniać. Należy pamiętać, że w dezynfekcji bardzo ważny jest czas, w jakim powierzchnia dezynfekowana ma kontakt ze środkiem dezynfekcyjnym.

Wykazano, że w przypadku środków dezynfekcyjnych czas ten wynosi co

najmniej 10 minut. **Przykładowy wzór dokumentacji czyszczenia i dezynfekcji w gospodarstwie stanowi załącznik nr 6.**

10. Sporządzenie przez posiadaczy świń spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu.

Posiadanie na bieżąco prowadzonego spisu świń wg kategorii produkcyjnych pozwala na stałe monitorowanie między innymi stanu zdrowia świń przez lekarzy weterynarii. Dzięki spisowi można łatwo przekazać organom nadzoru, w przypadku problemów zdrowotnych świń, jakiej kategorii zwierząt dotyczy dany problem, które zwierzęta z jakiej kategorii mają objawy chorobowe lub padły, co może pozwolić na wstępną ocenę sytuacji zdrowotnej w stadzie. Przyczyni się również do możliwie szybkiego i lepszego przygotowania akcji zwalczania choroby, jeśli niestety do niej dojdzie, zarówno w gospodarstwie, jak i w jego sąsiedztwie. **Przykładowy wzór spisu świń stanowi załącznik nr 7.**

11. Zabezpieczenie wybiegu dla świń podwójnym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m, związanym na stałe z podłożem - w przypadku utrzymywania świń w gospodarstwie w systemie otwartym (wolnowybiegowym).

W przypadku utrzymywania stale lub czasowo świń na wybiegu, musimy pamiętać o konieczności ogrodzenia wybiegu podwójnym ogrodzeniem. Odległość pomiędzy ogrodzeniem zewnętrznym i wewnętrznym powinna uniemożliwiać bezpośredni kontakt pomiędzy świniami przebywającymi na wybiegu a zwierzętami, które mogą podchodzić do ogrodzenia z zewnątrz, a także być wystarczająca do przejścia między nimi człowieka, który np. będzie musiał dokonać co pewien czas przeglądu ogrodzenia i ewentualnie jego niezbędnych napraw.

Ponadto, określenie „na stałe związane z podłożem” oznacza tylko tyle, że ogrodzenie musi być na stałe umieszczone w podłożu np. poprzez słupki, filary. Siatka (dość sztywna aby stawiała opór zwierzętom dzikim) powinna być wkopana w ziemię lub możemy zastosować podmurówkę, czy krawężnik od spodu ogrodzenia w celu zabezpieczenia przed przedostawaniem się dzików lub np. psów pod ogrodzeniem.

12. Zakaz wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących z

dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem ASF.

Udowodniono, że przywożenie tusz dzików, trofeów, fragmentów (nawet kości) zwłok dzików lub sprzętu używanego w lesie, szczególnie podczas polowań lub prac leśnych, może być przyczyną przeniesienia wirusa ASF do gospodarstwa i zanieczyszczenia jego terenu wirusem. Dlatego unikamy przynoszenia do gospodarstwa, w którym utrzymujemy świnię, tych rzeczy, a sprzęt, przedmioty i urządzenia można wnieść dopiero po dokonaniu oczyszczenia i dezynfekcji. Niezwykle ważne jest, aby psy uczestniczące w polowaniach nie miały dostępu do świń.

13. Zakaz wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowię takich zwierząt.

Zastosowanie tej profilaktyki powinno być odnotowane w rejestrze wejść osób do gospodarstwa (załącznik nr 3).

14. Zakaz wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnię słomy na ściółkę dla zwierząt, pochodzącej z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem.

Słoma na ściółkę zebrana w obszarach, gdzie występuje ASF (obszar objęty ograniczeniami – „strefa czerwona” i obszar zagrożenia – „strefa niebieska”) może stanowić źródło zakażenia świń wirusem ASF. Dlatego unikamy stosowania słomy z tych terenów jako ściółki dla świń. Może być stosowana dla innych zwierząt niż świnię albo dla świń po odpowiedniej obróbce lub przechowaniu przez 90 dni w miejscu niedostępnym dla dzików.

15. Zakaz karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świńiom.

Nie wolno podawać świńiom świeżej paszy (zielonej) zebranej w strefach, gdzie występuje ASF (obszar objęty ograniczeniami - strefa czerwona i obszar zagrożenia – strefa niebieska). Najlepiej w ogóle zrezygnować z karmienia świń zielonką.

Natomiast zboże zebrane w jakimkolwiek miejscu w Polsce i po odpowiednim wysuszeniu do osiągnięcia parametrów wilgotności około 14,5% i odpowiednim przechowaniu uznaje się za całkowicie bezpieczne przy karmieniu świń.

Ulotka informacyjna na temat **wymogów** dotyczących zabezpieczenia gospodarstw, w których utrzymywane są świnie, **wynikających z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, zmienionego rozporządzeniem MRiRW z dnia 9 lutego 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 360).**

Wymagania ustanowione w tym rozporządzeniu mają na celu zwiększenie ochrony stad świń przed ASF w gospodarstwach, położonych na terytorium Polski **poza obszarami objętymi restrykcjami** w związku z występowaniem ASF (poza obszarem zagrożenia, objętym ograniczeniami i ochronnym).

Wymagania dla gospodarstw, w których utrzymywane są świnie:

1. karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących,
2. prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie,
3. zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych,
4. utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świnie, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne,
5. wykonywanie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie,
6. stosowanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycie i odkażanie rąk oraz oczyszczanie i odkażanie obuwia,
7. bieżące oczyszczanie i odkażanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń,
8. używanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonego wyłącznie do wykonywania tych czynności,
9. wyłożenie mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie, i wyjściami z tych pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m, a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego,
10. sporządzenie przez posiadaczy świń spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu,
11. zabezpieczenie wybiegu dla świń podwójnym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m, związanym na stałe z podłożem – w przypadku utrzymywania świń w gospodarstwie w systemie otwartym.

W gospodarstwach, w których utrzymywane są świnie, obowiązuje również zakaz:

1. wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem ASF,
2. wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt,
3. karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świniom,
4. wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie słomy na ściótkę dla zwierząt, pochodzącej z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem.

Ważne daty:

Od dnia 28 lutego 2018 r. – powyższe wymagania obowiązują w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnie, zlokalizowanych na terytorium RP poza obszarami objętymi restrykcjami (poza obszarem zagrożenia, objętym ograniczeniami i ochronnym).

Od kwietnia 2018 r. – prowadzone będą planowe kontrole weterynaryjne w zakresie spełnienia ww. wymagań.

Postępowanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości - na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt:

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w spełnianiu powyższych wymagań, powiatowi lekarze weterynarii:

- 1) zgodnie z art. 48 b ust. 1 pkt 1 ww. ustawy będą wydawać decyzje administracyjne z nakazem usunięcia uchybień w czasie nie dłuższym niż 5 miesięcy;
lub
- 2) zgodnie z art. 48 b ust. 1 pkt 2 ww. ustawy będą mogli wydawać decyzje z nakazem uboju lub zabicia świń oraz zakazem ich utrzymywania w gospodarstwie, z możliwością uzgodnienia z hodowcą czy świnie zostaną poddane ubojowi w rzeźni, czy też ubojowi na użytek własny;
- 3) zgodnie z art. 48 b ust. 3 będą wydawać decyzje z nakazem uboju lub zabicia świń i zakazem ich utrzymywania, w przypadku nieusunięcia uchybień po czasie określonym w pkt 1);
- 4) za ubite lub zabite świnie **nie przysługuje odszkodowanie** ze środków budżetu państwa.
- 5) nie wcześniej niż przed upływem roku od wydania zakazu utrzymywania świń w gospodarstwie, hodowca może zgłosić do powiatowego lekarza weterynarii, że jego gospodarstwo spełnia wymagania. Jeżeli kontrola weterynaryjna, przeprowadzona na wniosek posiadacza zwierząt wykaże, że w gospodarstwie zapewniono spełnianie wymagań, powiatowy lekarz weterynarii może uchylić decyzję zakazującą utrzymywania w tym gospodarstwie świń.

Przygotowywany jest program wsparcia finansowego dla gospodarstw w przypadku czasowej likwidacji hodowli świń w wyniku wydania decyzji powiatowego lekarza weterynarii. Wypłata środków finansowych będzie realizowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Przewidywana wysokość środków pomocowych wynosi 131,40 PLN/za 1 sztukę świni/rok przez 3 lata za każdy rok nieutrzymywania świń:

1. za każdą świnie, w gospodarstwach utrzymujących do 50 świń,
2. w gospodarstwach utrzymujących powyżej 50 świń, wsparcie będzie wypłacane maksymalnie za 50 sztuk.

Główny Lekarz Weterynarii przypomina!!!!

Afrykański pomór świń (ASF) występuje w Polsce od lutego 2014 roku.

To śmiertelna, zakaźna oraz zaraźliwa choroba świń oraz dzików. Nie zagraża życiu i zdrowiu człowieka. Powoduje jednak znaczne straty dla właścicieli świń oraz dla producentów mięsa wieprzowego.

Jak rozpoznać ASF?

U zwierząt występuję gorączka, może osiągać nawet do 42°C, przyśpieszony oddech, osowiałość, możliwa utrata apetytu i pragnienia (niekoniecznie), przekrwienia lub zasinienia mogą wystąpić na uszach, ogonie, kończynach i klatce piersiowej. Zazwyczaj pierwsze w stadzie chorują duże sztuki: lochy, knury, tuczniaki. Padnięcia nawet pojedynczych świń w stadzie mogą być skutkiem rozwijania się zakażenia świń wirusem ASF w gospodarstwie. Nie należy zatem zwlekać ze zgłoszeniem informacji o niepokojących objawach do lekarza weterynarii opiekującego się stadem lub do najbliższej lecznicy dla zwierząt. W przypadku wykrycia ASF w gospodarstwie, w którym przestrzegane są przepisy prawa dotyczące zdrowia zwierząt oraz identyfikacji i rejestracji świń – właścicielowi przysługuje pełne odszkodowanie za zabite zwierzęta, zniszczone produkty i sprzęt w gospodarstwie.

Szczegółowe informacje na stronach: <https://www.wetgiw.gov.pl/ASF> lub u właściwego powiatowego lub wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Załącznik 4. Lista preparatów do dezynfekcji rąk dopuszczonych do obrotu na terenie Polski:

1. COMP SEPTO
2. MD-1
3. Soft Care Med.
4. Plum Disinfector
5. P3Manodes
6. Combi Des 70%
7. Impuls 10 SD
8. Vispol HD-2
9. Manuspray Gel
10. Manuspray
11. Anios CDN
12. Septoderm żel
13. Hand Sanitizer
14. Biosol RP
15. Hand Desinfeksjon
16. Milton Antibacterial Gel
17. Fink Antisept HG
18. Quatersam
19. Skin Sept
20. Etaprogen
21. DISO
22. Inol
23. Izosol
24. Etoprogen żel
25. Arvoderm
26. Line Antybakteria 96
27. Salisept
28. Sterisol Ethanol
29. Desitola 2
30. DE-ZAL
31. Hande Des Fluid
32. SEPT NF
33. Sanat
34. Radisol SR
35. Soft Care plus pure
36. Sterillhand
37. Sanat Plus
38. Radisol
39. Strovels
40. DDR
41. Soft care Alcoplus
42. DR MANUDERM
43. HANDSAN

44. Frezja 2000
45. Soft Hygienic Skin
46. DR MANUSTERIL
47. Plurasept DK
48. Skinman Complete
49. PLURASEPT HD
50. MICROSHIELD DODEMAN EXTRA Alkoholowy preparat do dezynfekcji rąk
51. "MICROSHIELD DODEMAN GEL Alkoholowy preparat do dezynfekcji rąk,
52. MICROSHIELD LANOSOAP DES Antybakteryjne łagodne mydło w płynie
53. MICROSHIELD DODEMAN Alkoholowy preparat do dezynfekcji ra
54. APESIN SENSITIVE
55. Atoxyn
56. Apesin HD
57. VIRUSAN
58. Dettol Antybakteryjny żel do rąk:
59. DR-20 - preparat dezynfekujący
60. BIOSOL RP 1
61. PC 103
62. Aseptoman
63. MYDŁO W PŁYNIE ANTYBAKTERYJNE TESS
64. DEPTIDINE
65. Preseptol DR
66. PURELL Hygienic Hand Rub
67. APESIN Handaktiv
68. Antybakteryjny żel do rąk - GEL ANTIBACTERIEN
69. InstantFOAM
70. BACTIMAINS GEL
71. PURELL Hand Sanitising Gel-VF481
72. desderman® pure
73. Preparat do higienicznej dezynfekcji rąk "JAX"
74. Ex – Bacteria
75. PROSAVON Disinfecting Gel
76. SPIRIGEL COMPLETE
77. Antiseptus - Płyn do higienicznej dezynfekcji rąk
78. ANIOSGEL 85 NPC
79. Manusept® basic
80. ACTIGEL
81. BIOSEPTOL
82. G 596 BUDENAT mano
83. Sterillium® med.
84. CHEMISEPT
85. BIOSEPTOL 80
86. Guardi antybakteryjny żel do mycia rąk
87. Soft Care Sensisept H34
88. Tork Alcohol Gel Hand Sanitiser

89. Decosept®
90. Soft Care Des E
91. Healthy Skin Gel
92. desderman® pure gel
93. LLVM 400
94. PURE HAND EL 85
95. KLEENEX® Piankowy bezalkoholowy środek dezynfekujący do rąk
96. DEPTIDINE GEL
97. ASEPTIL LOTION
98. PROSEPT® Med.
99. P3-manodes LI
100. SEPTIGEL +
101. GASTRO-SEPT HAND VC 615
102. Epicare DES
103. KenoTMsept G
104. Skinman Soft Protect
105. KenoTMsept L
106. Aseptoman Gel
107. Dermicosept Skin
108. Aseptoman Viral
109. Softa-Man ViscoRub
110. Velodes
111. SKINMAN SENSITIVE
112. PrimaDent Gel
113. PrimaDent Skin
114. MERIDA ANTISEPT M 615 mydło dezynfekujące w płynie
115. HYSEPTA ALCODERM
116. CITROCLOREX 2%
117. Actoderm
118. GHA 400
119. MANEX AUTOSECHANT
120. MANUSAN
121. MANORAPID® SYNERGY
122. LERASEPT® HD
123. Antibac; płyn do chirurgicznej dezynfekcji rąk 80% z chlorheksydyną
124. Antibac; Żel do higienicznej dezynfekcji rąk 75%
125. Antibac Płyn do dezynfekcji rąk
126. REMIX – DEZ
127. Velodes Soft
128. Septa SineCID 1
129. DISINFECTANT GEL
130. Chemisept Vir+
131. EPICARE 5C
132. PUREHAND EL 85C
133. ETAPROBEN – E

134. HANDSTERIL
135. Deb InstantFOAM Complete
136. ALSOFT VB
137. MEDISEPT Spray do dezynfekcji rąk
138. desmanol® pure
139. Tork Alcohol Liquid Hand Sanitizer
140. Soft Care Des E Spray
141. PURELL® Advanced Hygienic Hand Sanitising Foam
142. SANYTOL DEZYNFEKUJE żel do rąk
143. GOJO® MILD ANTIMICROBIAL FOAM HANDWASH
144. Skinsan® Scrub N
145. CWS Paradise Disinfection Gel
146. triformin® safeDIS
147. AHD 1000
148. NEOSEPT
149. desmanol® classic
150. AND GO. Best Antibact
151. SANYTOL DEZYNFEKUJE DO RĄK

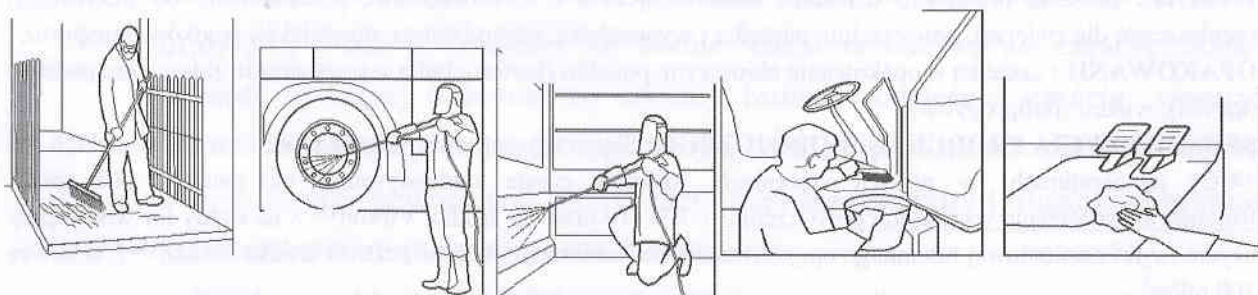

SZANOWNI PAŃSTWO, HODOWCY ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W związku z realnym zagrożeniem wystąpienia kolejnych ognisk
AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ (ASF) w kraju
Główny Lekarz Weterynarii przypomina o konieczności bezwzględного przestrzegania
ZASAD BIOASEKURACJI
w gospodarstwach utrzymujących świnię, w tym o konieczności:

1. PRAWIDŁOWEGO CZYSZCZENIA I DEZYNFEKOWANIA POJAZDÓW DO PRZEWOZU ZWIERZĄT

(czyszczenie na sucho, mycie detergentem i płukanie wysokociśnieniowe, dezynfekcja powierzchni zewnętrznych pojazdów, dezynfekcja kabiny)

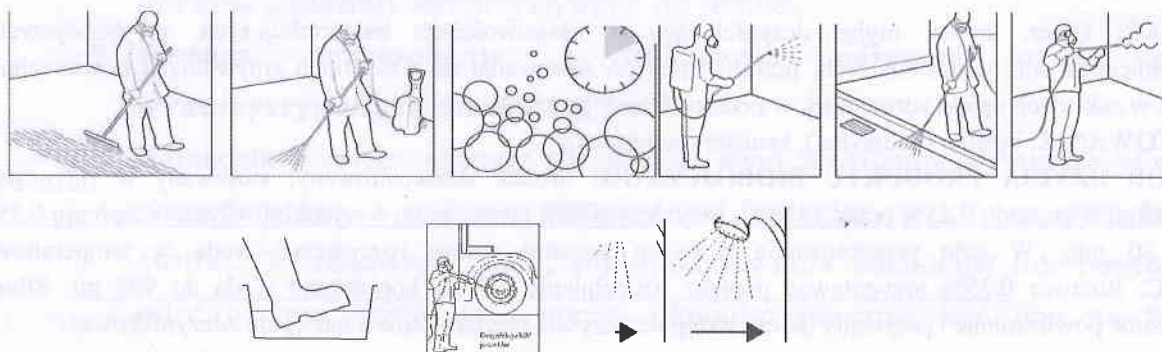

2. CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCYJ OBUWIA

3. CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCYJ POWIERZCHNI WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH W BUDYNKACH GOSPODARSTWA ROLNEGO

(czyszczenie na sucho, mokro, dezynfekcja powierzchni w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnię, bioasekuracja granic gospodarstwa oraz dotycząca personelu),

4. PRZESTRZEGANIA ZASAD PRAWIDŁOWEGO STOSOWANIA ŚRODKÓW DO DEZYNFEKCYJ ZGODNIE Z ZAŁĄCZONĄ LISTĄ.

DOSTĘPNE PRODUKTY BIOBÓJCZE DO STOSOWANIA W CELU NISZCZENIA WIRUSA AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ (ASF). STAN NA DZIEŃ: 9 MARCA 2018 R.:

AGRISAN 8090

- **POSTAĆ:** proszek przeznaczony do utrzymania higieny w miejscach hodowli i przetrzymywania i transportu zwierząt oraz do dezynfekcji budynków inwentarskich;
- **OPAKOWANIE:** worek papierowy/propylenowy;
- **SPOSÓB UŻYCIA PRODUKTU BIOBÓJCZEGO:** preparat stosujemy zarówno na legowiskach prosiąt i macior jak i w pomieszczeniach gdzie odbywa się tucz trzody. Przy stosowaniu AGRISANU należy zwrócić szczególną uwagę w na najbardziej zawilgocone części kojca: miejsca oddawania odchodów, pobierania paszy i wody. Produkt może być stosowany także na głęboką ściółkę. Preparat nanosi się na dezynfekowaną powierzchnię lub na ściółkę 1-2 razy w tygodniu przez równomierne posypywanie. Optymalna dawka to 50-100 g/1 m². Służy do dezynfekcji budynków inwentarskich w obecności zwierząt;

VIRKON™ S

- **POSTAĆ:** proszek, produkt o działaniu bakteriobójczym i wirusobójczym, przeznaczony do dezynfekcji pomieszczeń dla zwierząt, powierzchni, narzędzi i wyposażenia gospodarstwa, dezynfekcji środków transportu;
- **OPAKOWANIE:** saszetka w opakowaniu zbiorczym: pudełko (karton); butla w opakowaniu zbiorczym: pudełko (karton); wiadro (polipropylen);
- **SPOSÓB UŻYCIA PRODUKTU BIOBÓJCZEGO:** Skuteczny na powierzchniach porowatych, w niskich (od +4°C) temperaturach, w niskich stężeniach, krótkim czasie oddziaływania na patogen (10 min.). Rutynowa dezynfekcja wszystkich powierzchni: 1:100 (10 gramów środka Virkon™ S na każdy litr wody) przy użyciu myjki ciśnieniowej lub innego opryskiwacza mechanicznego nanieść roztwór środka Virkon™ S w dawce 300 ml/m².

Przygotowanie 1% roztworu: 150 g preparatu wraz z 15 l letniej wody wystarczy na 50 m²; 300 g preparatu wraz z 30 l letniej wody wystarczy na 100 m²; 1,5 kg preparatu wraz z 150 l letniej wody wystarczy na 500 m²;

Dezynfekcja obuwia i kół pojazdów: wlać roztwór do odpowiedniego pojemnika. Wymienić, gdy jest zanieczyszczony lub po upływie 4-5 dni od przygotowania. Stosować ciągle. Zaleca się przy każdym wjeździe i wyjściu na farmę produkcyjną i przy wejściu do budynków.

Zamgławianie/dezynfekcja za pomocą spryskiwania: stosować urządzenie ciśnieniowe lub spryskiwacz plecakowy. Dozować 1 l roztworu na 10 m² powierzchni podłogi. Zamgławianie na zimno: przy użyciu zamgławiacza mechanicznego dozować 1 l roztworu preparatu na 10 m² powierzchni podłóg;

DESAM EFEKT M

- **POSTAĆ:** Ciecz, środek myjąco-dezynfekujący o właściwościach bakteriobójczych, grzybobójczych, prątkobójczych oraz wirusobójczych, przeznaczony do stosowania do wszystkich zmywalnych powierzchni, sprzętu w zakładach opieki zdrowotnej, w przemyśle spożywczym;
- **OPAKOWANIE:** butelka (polietylen), kanister (polietylen);
- **SPOSÓB UŻYCIA PRODUKTU BIOBÓJCZEGO:** Środek skoncentrowany, stosowany w rutynowej dezynfekcji w stężeniu 0,25% przez 15 min., przy dezynfekcji powierzchni o wysokim ryzyku w stężeniu 0,5% przez 30 min. W celu przygotowania roztworu preparat należy rozcieńczyć wodą w temperaturze 20-35°C. Roztwór 0,25% przygotować poprzez uzupełnienie 2,5 ml koncentratu wodą do 998 ml. Silnie zabrudzone powierzchnie i przyrządy należy wstępnie oczyścić mechanicznie a następnie zdezynfekować.

